

Ειδικά Θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής και Πρόσθετης Πληροφόρησης Λο-Χρη 2023-24

Εισαγωγή στη Βιωσιμότητα

Δρ. Διογένης Μπαμπουκάρδος
dbaboukardos@aueb.gr

1

Τι είναι Βιωσιμότητα?



Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

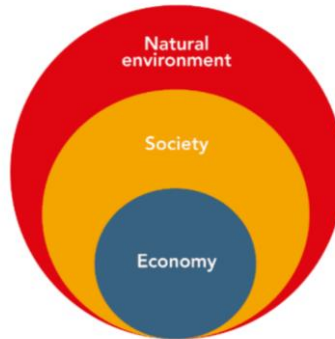
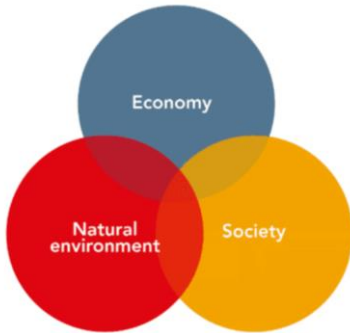
— Gro Harlem Brundtland —

2

2

Τι είναι Βιωσιμότητα?

- Δύο διαφορετικές οπτικές:



Τι σχέση έχει η λογιστική με τη Βιωσιμότητα?

- Μυτιληναίος
- Ετήσιος Απολογισμός 2022

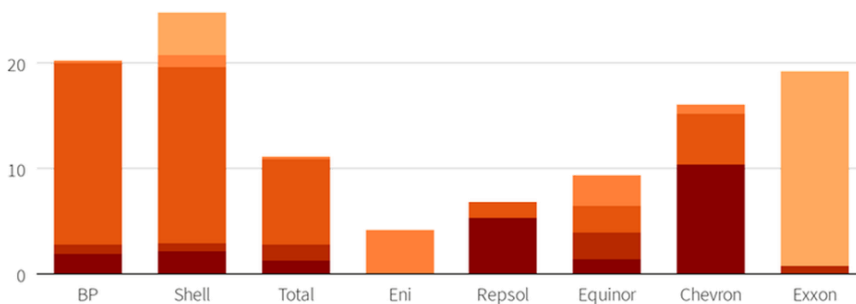
<p>1. Πόροι που αξιοποιούμε</p> <p>Οικονομικό Κεφάλαιο Οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε έναν οικονομικό χώρο οι οποίοι συνθέτουν μέσα τομεακών ραβδών από τη δραστηριότητα μας, επενδύσεις, ιδίαι κεφάλαια και δάνεια. Διακρίνονται απόδοτικά του οικονομικού μετρήσιμου σφαιράκις την γρήγορα και άνετα ανάπτυξη μας.</p> <p>Βιομηχανικό Κεφάλαιο Οι βιομηχανικοί μονάδες, οι μονάδες ΑΠΕ οι λειτουργίες που διαθέτουμε στην Ελλάδα, καθώς και εργασία σε Ελλάδα και εξωτερικό, οι συνδυασμοί με την εργασία με αλληλεπίδραση, μας επιτρέπουν να παράγουμε, να κατασκευάζουμε και να προσφέρουμε τα προϊόντα και τα υπηρεσίες μας αποτελεσματικά σε ανάγκες πελατών και καταναλωτών.</p> <p>Ανθρώπινο Κεφάλαιο Οι άμεσα και έμμεσα εργαζόμενοι μας προσδίδουν αξία με τις γνώσεις, το ταλέντο και τις δεξιότητές τους σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων μας, από την έρευνα της αμοιβαλοποιότητας και την ανάπτυξη της καινοτομίας στην παραγωγή δραστηριότητας, μέχρι τη διακίνηση των προϊόντων αγοράς, εμπιστευόμενοι και συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες και τους πελάτες μας.</p> <p>Φυσικό Κεφάλαιο Ο βιολίς, το φυσικό αέριο, το νερό και η ήλιος είναι για αποτελούν τους βασικούς φυσικούς πόρους που χρησιμοποιούμε στις δραστηριότητές μας τους οποίους διαχειρίζουμε υπεύθυνα και αποτελεσματικά.</p> <p>Αυτίο Κεφάλαιο Η συνεργασία με δικαστικό περιβάλλον ένα μεγάλο εύρος θεμάτων έρευνας και ανάπτυξης για νέα προϊόντα, για την αξιοποίηση κοινών βιολίς, για την επιχειρηματική απόδοτικότητα και την γρήγορα στην βέλτεση επιδόσεων του κοινού αθροίσματος.</p>	<p>2. Πως λειτουργούμε</p> <p>Όραμα - Ανοσοτήη - Εταιρικές Αξίες</p> <table border="1"> <tr> <td> <p>ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΟΡΕΣΜΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ </td> <td> <p>ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ & ΥΠΟΚΙΝΗΣΕΩΝ - ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΑΞΙΟΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΡΟΜΕΤΡΙΚΩΝ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓ </td> </tr> </table> <p>Τομείς Επιχειρηματικής Δραστηριότητας</p> <table border="1"> <tr> <td> <p>ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ</p> </td> <td> <p>ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ</p> </td> <td> <p>ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</p> </td> <td> <p>ΕΓΓΑ ΒΙΟΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ</p> </td> </tr> </table> <p>Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ</p> <p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</p>	<p>ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΟΡΕΣΜΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ 	<p>ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ & ΥΠΟΚΙΝΗΣΕΩΝ - ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΑΞΙΟΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΡΟΜΕΤΡΙΚΩΝ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓ 	<p>ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ</p>	<p>ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ</p>	<p>ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</p>	<p>ΕΓΓΑ ΒΙΟΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ</p>
<p>ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΟΡΕΣΜΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ 	<p>ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ & ΥΠΟΚΙΝΗΣΕΩΝ - ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΑΞΙΟΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΡΟΜΕΤΡΙΚΩΝ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓ 						
<p>ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ</p>	<p>ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ</p>	<p>ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</p>	<p>ΕΓΓΑ ΒΙΟΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ</p>				

Τι σχέση έχει η λογιστική με τη Βιωσιμότητα?

Downsizing

The world's top oil and gas companies have written off over \$110 billion in recent quarters

● Q4 19 ● Q1 20 ● Q2 20 ● Q3 20 ● Q4 20



Note: In billions of \$, includes impairments and write-downs

Source: Company results (Eni figure represents total of first nine months of 2020)

5

5

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

- Στο πυρήνα της βιωσιμότητας βρίσκονται οι **εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders)**



6

6

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

- Στο πυρήνα της βιωσιμότητας βρίσκονται οι **εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders)**
 - Ορισμός: “Οποιαδήποτε αναγνωρίσιμη ομάδα ή άτομο που μπορεί να επηρεάσει την επίτευξη των στόχων ενός οργανισμού, ή που επηρεάζεται από την επίτευξη των στόχων ενός οργανισμού” (Freeman and Reed 1983)



7

7

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

- Στο πυρήνα της βιωσιμότητας βρίσκονται οι **εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders)**

Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

— Gro Harlem Brundtland —

8

8

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

- Συγκρουόμενα συμφέροντα:
 - Ανάγκες: Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες των πιο ευάλωτων ανθρώπων στον κόσμο;
 - Περιορισμένη ικανότητα να ικανοποιηθούν τόσο οι παρούσες όσο και οι μελλοντικές ανάγκες.

9

9

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

- Συγκρουόμενα συμφέροντα:



The Economist

Menu Weekly edition The world in brief Search

The Economist explains

Why the war in Ukraine is driving up Europe's use of coal—and its price

Is it a last hurrah for the dirty fuel?



10

10

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

■ Συγκρουόμενα συμφέροντα:



TIME 1 Year: Print & Digital Access

TIME Only €64.95 (SAVE 50% off the RRP) + A Free Gift SUBSCRIBE

WORLD • CLIMATE CHANGE

Russia's War in Ukraine Is Making the Heat Wave in Asia Even Deadlier

6 MINUTE READ



11

11

Τι είναι Βιωσιμότητα? Οι εμπλεκόμενοι φορείς (stakeholders) στο προσκήνιο

■ Συγκρουόμενα συμφέροντα:



TIME 1 Year: Print & Digital Access

TIME Only €64.95 (SAVE 50% off the RRP) + A Free Gift SUBSCRIBE

WORLD • CLIMATE CHANGE

Russia's War in Ukraine Is Making the Heat Wave in Asia Even Deadlier

6 MINUTE READ

The heat wave is already deadly on its own, but exacerbating the public health and economic effects in Asia is an unlikely factor: the Russia-Ukraine war. Europe's boycott of Russian oil has caused a seismic shift in energy markets by soaking up global LNG supplies and forcing poorer countries to fall back on dirtier energy like coal, which in turn ramps up carbon emissions that heat up the planet.

12

12

Περιβαλλοντικές προκλήσεις

■ Βιοποικιλότητα

- Πάνω από 9% της πανίδας βρίσκεται σε κίνδυνο.
- 41 χώρες



13

13

Περιβαλλοντικές προκλήσεις

■ Βιοποικιλότητα

- Πάνω από 18% της χλωρίδας βρίσκεται σε κίνδυνο.
- 46 χώρες

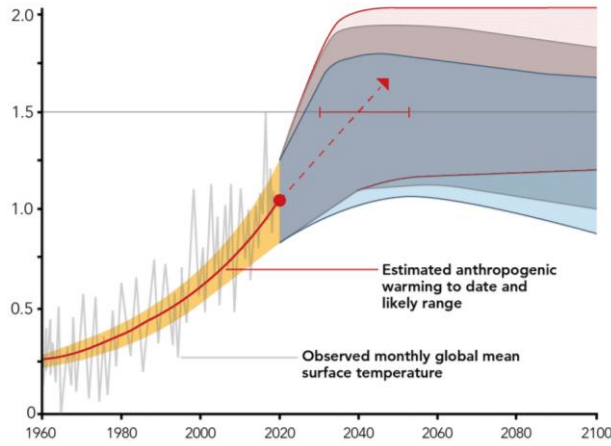


14

14

Περιβαλλοντικές προκλήσεις

Κλιματική αλλαγή – Σενάρια του IPCC (2018)



15

15



16

Περιβαλλοντικές προκλήσεις: Η οικονομία σε κίνδυνο

- Πάνω από \$44 τρις του παγκόσμιου ΑΕΠ βρίσκεται σε μέτριο ή υψηλό κίνδυνο εξαιτίας της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος (Πηγή: Business for Nature <https://www.businessfornature.org/>).
- Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος έχει συγκεκριμένο και άμεσο κόστος και επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις, όπως:
 - Λειτουργικοί κίνδυνοι
 - Συνέχεια, προβλεψιμότητα και ανθεκτικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας
 - Κίνδυνοι προερχόμενοι από τις ρυθμιστικές αρχές, τη φήμη, την αγορά και χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

17

17

Ανάλυση σεναρίων – BP 2022

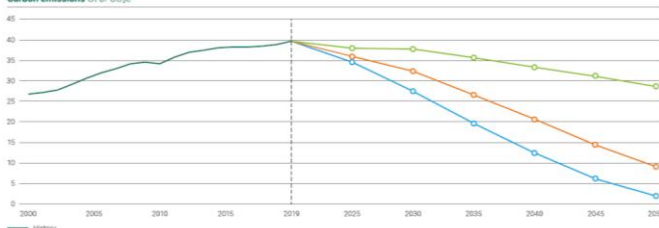
The *bp Energy Outlook 2023* explores the trends and uncertainties surrounding the energy transition to 2050. It helps inform bp's core beliefs about the energy transition.

The scenarios explore the possible implications of different judgements and assumptions concerning the nature of the energy transition. The uncertainty associated with the transition is substantial, and these scenarios are not predictions of what is likely to happen or what bp would like to see happen.

We use the output from these scenarios to inform our strategic thinking.

Three scenarios to explore the energy transition

Carbon emissions Gt of CO₂e^a



New momentum —○—
 Captures the broad trajectory of the current global energy system. Places weight on the marked increase in global ambition for decarbonization in recent years, as well as on the manner and speed of decarbonization seen over the recent past. CO₂-equivalent (CO₂e) emissions peak in the late 2020s and by 2050 are around 30% below 2019 levels. This scenario is not considered to be a Paris-consistent pathway^b.

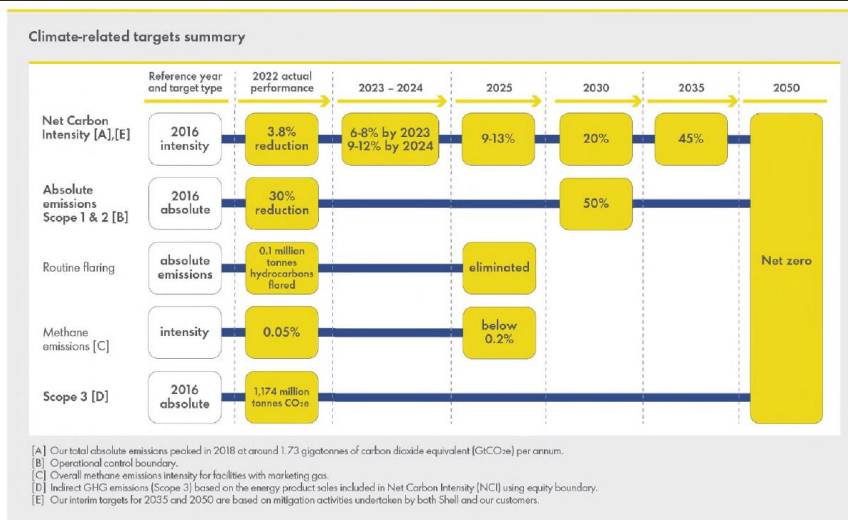
Net zero —○—
 A shift in societal behaviour and preferences supports gains in energy efficiency and the adoption of low carbon energy, with global energy system CO₂e emissions falling by more than 95%, relative to 2019 levels. This scenario is considered consistent with Paris, broadly aligning with pathways maintaining global temperature rises below 1.5°C.

Accelerated —○—
 Explores what elements of the energy system might need to change if the world collectively takes action for CO₂e to fall by around 75% by 2050, relative to 2019 levels. This scenario is considered consistent with Paris, broadly aligning with a well-below-2°C pathway.

18

18

Σχεδιασμός για μηδενικές εκπομπές – Shell 2022



19

19

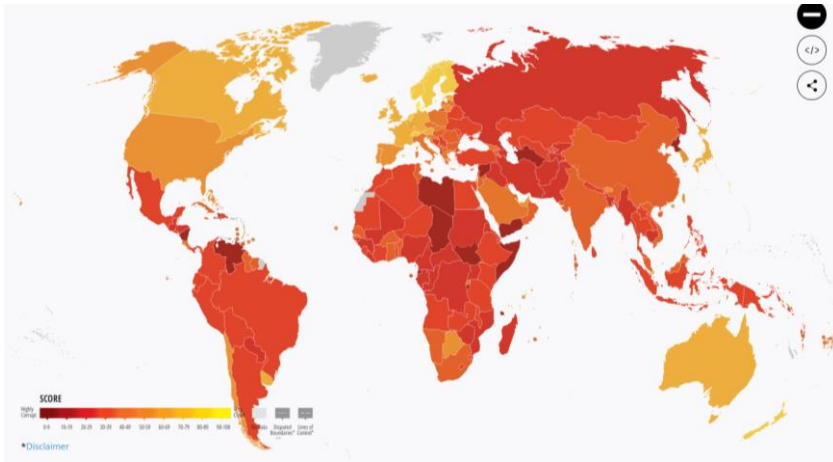
Κοινωνικές προκλήσεις

- Η διαφθορά (κατάχρηση εξουσίας για προσωπικό κέρδος):
 - Καταστρέφει την εμπιστοσύνη
 - Αποδυναμώνει τη δημοκρατία
 - Εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη
 - Επιδεινώνει περαιτέρω την ανισότητα, τη φτώχεια, την κοινωνική διχότητα και την περιβαλλοντική κρίση.

20

20

Κοινωνικές προκλήσεις

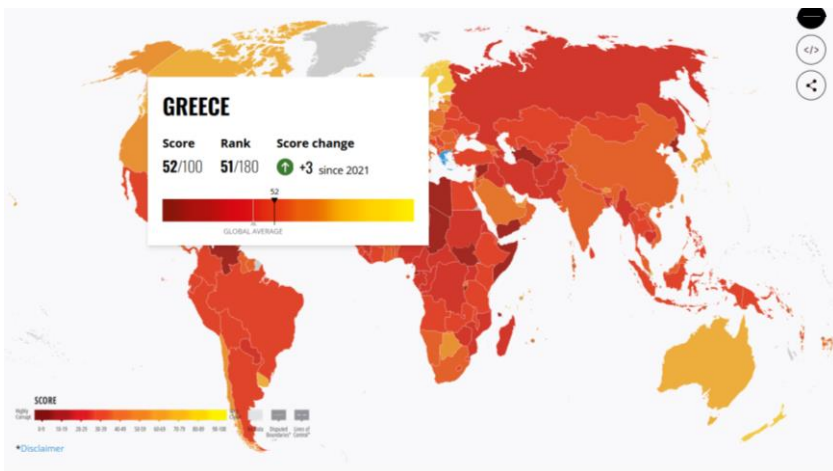


- Corruption Perceptions Index (CPI) (Transparency International, 2022)

21

21

Κοινωνικές προκλήσεις



- Corruption Perceptions Index (CPI) (Transparency International, 2022)

22

22

Κοινωνικές προκλήσεις

■ Διαφθορά

- Χώρες με πολιτικές ελευθερίες τείνουν να έχουν υψηλότερη θέση στο Δείκτη Διαφθοράς (CPI) συγκριτικά με αυτές που δεν έχουν.
- Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ένας κρίσιμος παράγοντας σε κάθε προσπάθεια εξάλειψης της διαφθοράς.

(Transparency International, 2022)

23

23

Κοινωνικές προκλήσεις

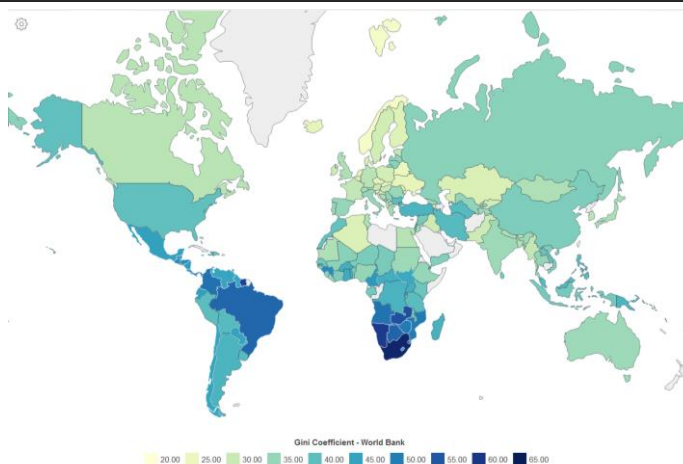
■ Ανισότητες

- Οι χώρες με αυξανόμενο χάσμα μεταξύ αυτών που έχουν τη δυνατότητα και αυτών που δεν έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν ευκαιρίες στη ζωή, αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διατήρηση οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής σταθερότητας. (World Bank, 2022)

24

24

Κοινωνικές προκλήσεις



- **Ανισότητες (Gini coefficient 2023 – World Population Review)**

25

25

Βιωσιμότητα: Ιστορική αναδρομή

- Η προέλευση της έννοιας βρίσκεται στην οικολογική επιστήμη ήδη από τη δεκαετία του 1950
- 1987: Το Κοινό μας Μέλλον / Έκθεση Brundtland - Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (WCED)
- 1988: Διακυβερνητικό Πάνελ για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC)
- 1992: Σύνοδος του Ρίο - η πρώτη σύμβαση για την κλιματική αλλαγή ή Διάσκεψη των Μερών (COP1)
- 2015: Δημιουργία των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs)
- 2015: Συμφωνία του Παρισιού (COP21) - Ο μακροπρόθεσμος στόχος είναι να διατηρηθεί η αύξηση της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω από 2°C πάνω από τα προ-βιομηχανικά επίπεδα και προτιμότερα να περιοριστεί η αύξηση στους 1,5°C
- 2021: Συμφωνία της Γλασκώβης (COP26) - Περιορισμός της αύξησης της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας στους 1,5°C και επίτευξη μηδενικών εκπομπών άνθρακα έως τα μέσα του αιώνα.

26

26

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs)



27

27

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs)

Οικονομικοί	Κοινωνικοί	Περιβαλλοντικοί
<ul style="list-style-type: none"> • SDG 1: Μηδενική φτώχεια • SDG 2: Μηδενική πείνα • SDG 3: Καλή υγεία και ευημερία • SDG 8: Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη • SDG 9: Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές 	<ul style="list-style-type: none"> • SDG 4: Ποιοτική εκπαίδευση • SDG 5: Ισότητα των φύλων • SDG 10: Λιγότερες ανισότητες • SDG 11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες • SDG 16: Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί • SDG 17: Συνεργασία για τους στόχους 	<ul style="list-style-type: none"> • SDG 6: Καθαρό νερό και αποχέτευση • SDG 7: Φθηνή και καθαρή ενέργεια • SDG 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή • SDG 13: Δράση για το κλίμα • SDG 14: Ζωή στο νερό • SDG 15: Ζωή στη στεριά

28

28

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs)

- **Οικονομικός πυλώνας**
 - Για να είναι βιώσιμος, ένας οργανισμός πρέπει να είναι κερδοφόρος.
 - Το κέρδος δεν μπορεί να επιδιωχθεί εις βάρος των άλλων δύο πυλώνων.
 - Το κέρδος με κάθε τίμημα δεν αποτελεί στόχο του οικονομικού πυλώνα.
 - Σχετικές δραστηριότητες:
 - Συμμόρφωση
 - Κατάλληλη Διακυβέρνηση
 - Διαχείριση Κινδύνων
 - Αυτός ο πυλώνας επιτρέπει στους οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα να υιοθετήσουν στρατηγικές βιωσιμότητας.
 - Αντισταθμίζει τα ακραία μέτρα τα οποία ωθούνται να υιοθετήσουν οι οργανισμοί.

29

29

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs)

- **Κοινωνικός πυλώνας**
 - Η κοινωνική βιωσιμότητα επικεντρώνεται στις κοινότητες και την πολιτιστική ανάπτυξη.
 - Διατηρεί και βελτιώνει την κοινωνική ποιότητα μέσω προσεγγίσεων όπως η δημιουργία σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων.
- Μία βιώσιμη επιχείρηση πρέπει να έχει την υποστήριξη και την έγκριση των υπαλλήλων της, των εμπλεκομένων και της κοινότητας στην οποία λειτουργεί.
- Η δίκαιη μεταχείριση των υπαλλήλων και η δράση ως καλός γείτονας και μέλος της κοινότητας, τόσο τοπικά όσο και παγκοσμίως.
 - Για τους υπαλλήλους: στρατηγικές διατήρησης και συμπερίληψης, άλλα οφέλη (όπως βελτιωμένα οικογενειακά επιδόματα), ευέλικτο ωράριο εργασίας και αυξημένες ευκαιρίες μάθησης και ανάπτυξης.
 - Κοινότητα: συγκέντρωση κεφαλαίων (fundraising), χορηγίες, υποτροφίες και επένδυση σε τοπικά δημόσια έργα.

30

30

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs)

- Περιβαλλοντικός πυλώνας
 - Λαμβάνει πλέον τη μεγαλύτερη προσοχή το τελευταίο διάστημα.
 - Οι περιβαλλοντικές αλλαγές που έχουν ευεργετικές επιδράσεις στον πλανήτη μπορούν επίσης να έχουν θετικές οικονομικές επιπτώσεις.
 - Μείωση της χρήσης πόρων.
 - Δεν είναι πλήρως κοστολογημένα – εξωτερικότητες (externalities) που δεν αποτυπώνονται.
 - Χρήση συγκριτικής ανάλυση (benchmarking) βάσει στόχων, για την ποσοτικοποίηση των εξωτερικότητων.

31

31

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs) - Παράδειγμα

Goals and targets (from the 2030 Agenda for Sustainable Development)

Goal 1. End poverty in all its forms everywhere

1.1 By 2030, eradicate extreme poverty for all people everywhere, currently measured as people living on less than \$1.25 a day

1.2 By 2030, reduce at least by half the proportion of men, women and children of all ages living in poverty in all its dimensions according to national definitions

1.3 Implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and by 2030 achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable

1.4 By 2030, ensure that all men and women, in particular the poor and the vulnerable, have equal rights to economic resources, as well as access to basic services, ownership and control over land and other forms of property, inheritance, natural resources, appropriate new technology and financial services, including microfinance

1.5 By 2030, build the resilience of the poor and those in vulnerable situations and reduce their exposure and vulnerability to climate-related extreme events and other economic, social and environmental shocks and disasters

1.a Ensure significant mobilization of resources from a variety of sources, including through enhanced development cooperation, in order to provide adequate and predictable means for developing countries, in particular least developed countries, to implement programmes and policies to end poverty in all its dimensions

1.b Create sound policy frameworks at the national, regional and international levels, based on pro-poor and gender-sensitive development strategies, to support accelerated investment in poverty eradication actions

Indicators

1.1.1 Proportion of the population living below the international poverty line by sex, age, employment status and geographic location (urban/rural)

1.2.1 Proportion of population living below the national poverty line, by sex and age

1.2.2 Proportion of men, women and children of all ages living in poverty in all its dimensions according to national definitions

1.3.1 Proportion of population covered by social protection floors/systems, by sex, distinguishing children, unemployed persons, older persons, persons with disabilities, pregnant women, newborns, work-injury victims and the poor and the vulnerable

1.4.1 Proportion of population living in households with access to basic services

1.4.2 Proportion of total adult population with secure tenure rights to land, (a) with legally recognized documentation, and (b) who perceive their rights to land as secure, by sex and type of tenure

1.5.1 Number of deaths, missing persons and directly affected persons attributed to disasters per 100,000 population

1.5.2 Direct economic loss attributed to disasters in relation to global gross domestic product (GDP)

1.5.3 Number of countries that adopt and implement national disaster risk reduction strategies in line with the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030

1.5.4 Proportion of local governments that adopt and implement local disaster risk reduction strategies in line with national disaster risk reduction strategies

1.a.1 Total official development assistance grants from all donors that focus on poverty reduction as a share of the recipient country's gross national income

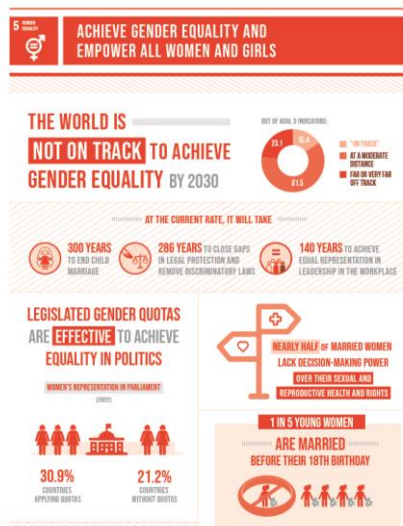
1.a.2 Proportion of total government spending on essential services (education, health and social protection)

1.b.1 Pro-poor public social spending

32

32

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs) – Που βρισκόμαστε?



33

33

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και δημιουργία κέρδους/αξίας (value creation)

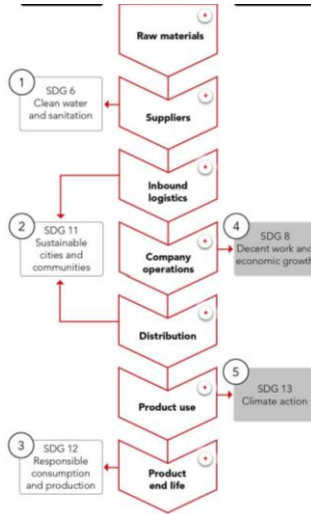
- Περιβαλλοντικό κέρδος: Μπορεί να προκύψει από τη σταθεροποίηση του κλίματος, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, τη βελτίωση των συστημάτων υδάτων και τη βιώσιμη χρήση πόρων.
- Οικονομικό κέρδος: Μπορεί να προκύψει από το χαμηλότερο κόστος κεφαλαίου μέσω της μείωσης των λειτουργικών εξόδων, τη βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας και την διατήρηση των εργαζομένων, την αποφυγή κινδύνων για προμήθεια πρώτων υλών και την ανάπτυξη μέσω της καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών και της εισόδου σε νέες αγορές.
- Κοινωνικό κέρδος: Μπορεί να προκύψει από την ενίσχυση της επικοινωνίας, μια πιο δίκαιη και σταθερή παγκόσμια οικονομία, τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών και των περιφερειακών υπηρεσιών και την εκπαίδευση και ενδυνάμωση των κοινοτήτων.

34

34

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και δημιουργία κέρδους/αξίας (value creation)

■ Πώς συνδέεται με τις επιχειρησιακές διαδικασίες?



35

35

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS 1 General requirements</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS 2 General disclosures</p> <p>November 2023</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS E2 Pollution</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS E2 Pollution</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS E3 Water and marine resources</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS E4 Biodiversity and ecosystems</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>
<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS E5 Resource use and circular economy</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS S1 Own workforce</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS S2 Workers in the value chain</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS S3 Affected communities</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS S4 Consumers and end-users</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>	<p>DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS</p> <p>ESRS G1 Business conduct</p> <p>November 2022</p> <p>EFRAG</p>

36

36

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- Στόχος των ευρωπαϊκών προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας (ESRS) είναι
 - ο προσδιορισμός των πληροφοριών βιωσιμότητας
 - που πρέπει να γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις σύμφωνα με
 - την οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (NFRD),
 - όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (CSRD)

37

37

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- Τα ESRS προσδιορίζουν τις **πληροφορίες** που γνωστοποιεί μια επιχείρηση σχετικά με τις **σημαντικές επιπτώσεις**, τους **κινδύνους** και τις **ευκαιρίες** της σε σχέση με **περιβαλλοντικά, κοινωνικά** και σχετικά με τη **διακυβέρνηση (ESG)** θέματα **βιωσιμότητας**.
- Οι επιχειρήσεις δεν είναι απαραίτητο να γνωστοποιούν όλες τις πληροφορίες που αφορούν περιβαλλοντικά, κοινωνικά και σχετικά με τη διακυβέρνηση θέματα που καλύπτονται από ESRS,
 - Ζήτημα σημαντικότητας (materiality)
 - Οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες των εκθέσεων βιωσιμότητας να κατανοήσουν τις σημαντικές επιπτώσεις της επιχείρησης στους ανθρώπους, στο και στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις και θέση της επιχείρησης.

38

38

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- Τομείς αναφοράς:
 - a) **Διακυβέρνηση (Governance)**: οι διαδικασίες διακυβέρνησης, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση, τη διαχείριση και την επίβλεψη επιπτώσεων, κινδύνων και ευκαιριών (βλ. ESRS 2, κεφάλαιο 2 Διακυβέρνηση)·
 - b) **Στρατηγική (Strategy)**: ο τρόπος με τον οποίο η στρατηγική και το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης αλληλεπιδρούν με τις σημαντικές επιπτώσεις, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο η επιχείρηση αντιμετωπίζει τις εν λόγω επιπτώσεις, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες (βλ. ESRS 2, κεφάλαιο 3 Στρατηγική)·
 - c) **Διαχείριση επιπτώσεων, κινδύνων και ευκαιριών (Impacts, Risks, and Opportunities Management)**: η/οι διαδικασία/-ες με την/τις οποία/-ες η επιχείρηση:
 - i. εντοπίζει τις επιπτώσεις, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες και αξιολογεί τη **σημαντικότητά** τους
 - ii. διαχειρίζεται σημαντικά θέματα βιωσιμότητας μέσω πολιτικών και δράσεων
 - d) **Δείκτες μέτρησης και στόχοι (Metrics and Targets)**: οι επιδόσεις της επιχείρησης, μεταξύ άλλων στόχοι που έχει θέσει και πρόδοος που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξή τους (βλ. ESRS 2, κεφάλαιο 5 Δείκτες μέτρησης και στόχοι).

39

39

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- **Σημαντικότητα (materiality)**
 - Υιοθετείται η **διπλή σημαντικότητα (double materiality)** ως βάση για τις γνωστοποιήσεις βιωσιμότητας
 - Ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) είναι εκείνα που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την επιχείρηση. Δύο βασικές ομάδες:
 - Επηρεαζόμενα ενδιαφερόμενα μέρη: άτομα ή ομάδες των οποίων τα συμφέροντα επηρεάζονται ή θα μπορούσαν να επηρεαστούν —θετικά ή αρνητικά— από τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τις άμεσες και έμμεσες επιχειρηματικές σχέσεις της σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα της· και
 - Χρήστες εκθέσεων βιωσιμότητας: βασικοί χρήστες χρηματοοικονομικών εκθέσεων γενικού σκοπού (υφιστάμενοι και δυνητικοί επενδυτές, δανειστές και άλλοι πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων, πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων), καθώς και άλλοι χρήστες.
 - Ορισμένα, αλλά όχι όλα, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορεί να ανήκουν και στις δύο ομάδες.

40

40

Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- **Σημαντικότητα (materiality)**
 - Η διενέργεια αξιολόγησης της σημαντικότητας είναι απαραίτητη προκειμένου η επιχείρηση να εντοπίσει τις σημαντικές επιπτώσεις, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες προς αναφορά.
 - Η αξιολόγηση της σημαντικότητας αποτελεί την αφετηρία για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας στο πλαίσιο των ESRS.

41

41

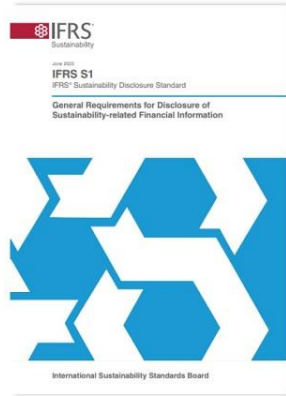
Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας της ΕΕ - (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)

- **Υπόχρεες επιχειρήσεις:**
 - Χρήση 2024: «Εταιρείες δημοσίου συμφέροντος» της ΕΕ με εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά τίτλους, πιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρείες με περισσότερους από 500 υπαλλήλους.
 - Χρήση 2025: Όλες οι άλλες μεγάλες επιχειρήσεις (μη εισηγμένες) που πληρούν δύο από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: i) σύνολο ισολογισμού που υπερβαίνει τα €20.000.000, ii) καθαρό κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα €40.000.000 και iii) κατά μέσο όρο περισσότερους από 250 εργαζόμενους κατά τη διάρκεια της χρήσης.
 - Τα παραπάνω αφορούν και ομίλους που σε ενοποιημένη βάση πληρούν τα κριτήρια
 - Λοιπές εισηγμένες εταιρίες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις έχουν δυνατότητα εξαίρεσης έως το 2028.

42

42

ΔΠΧΠ – Βιωσιμότητα (IFRS – Sustainability)



- **IFRS S1:** General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information; and



- **IFRS S2:** Climate-related Disclosures

43

43



44